MUSEUM TAMANSISWA
DEWANTARA KIRTI GRIYA

01.032

3/3

Na al dit aanhelijke stel ik er prijs op j te verklaren, dat ik geen enkel bliksem aan heb gedaan jou van j landgenoten los te maken. Hoe ik het bedoelde, meen ja het voorgaande duidelijk genoeg dijn uiteengezet.

Dit moet mij echter van het hart, en gun mij zonder aanneming mijn oprechtigheid: ik heb een gevoel, dat ik vele van j landgenoten niet verkwetsen mag, en dat het voor jou, als leider in Europa eener min of meer revolutionaire beweging, een onmenschelijk is j met al te persoonlijke banden aan j landgenoten te binden. Ik meen dat er de bedoeling voorzit jou en Kalmo banden van gelijkelijkheid te bergen, laat ik maar zeggen: j kan t' maken. J spreekt van de begrijpende houding, van de solidariteit, van de vriendschapsbetuigen, die j krijgt, en waardoor j j aan hen zelf gebonden. Weg eens eerlijk: geeft dat j kracht, of verslapt het j? Noem j misschien niet een element „kracht" wat niets anders is dan het steunend gevoel, hoe anderen „schone plannen" met j koesteren"? Ik zeg niet, dat de onet jou niet het beste willen, en aan willen of ook te wat voor jou en j beweging het beste is? Bindt j j misschien niet wat te veel aan j landgenoten, enkel en alleen omdat j steun bij hen vindt? En vindt j dien steun bij dat wat jouw waard is? Kom jij, door j aldus aan die landgenoten te binden, dichter of verder van wat ik dan maar noemen zal: de geest van S.D.? Jij staat in deze zaken te ver boven j landgenoten, dan dat j j door hen den weg en de methode mag laten voorschrijven. Wanneer j dat laat doen uit de overtuiging van hun gelijk, dan heb ik er reede onrust. Maar jouw persoonlijkheid en jouw verleden geven j het recht en de plicht om zelf leidend te zijn. En het is een gevaar voor een leider, zich aan anderen te binden alleen uit sympathie omdat de ook voor zijn persoon doen, en uit dankbaarheid trouwen. Sympathie en dankbaarheid zijn voor een leider geen deugden. Een leider moet jn zijn leidersrol alleen staan, - al het andere gebruikt hij naar zijn inzicht.

Ik herhaal: het is niet onze voornemen, noch ook niet gewenst, jou van j landgenoten los te maken, noch mijzelf bij j jou te dringen. Maar ik meende, dat ik j dit met

een enkel woord seggen moest, en seggen moest, in de herinnering aan onzen vroegeren
gezamen arbeid, en uit vriendschap. Houd het mij dus ten goede.

Het ga je wel. Mijn vrouw en ik groeten jullie beiden van harte

Steeds u

Frans

(Frans Berding, redacteur
„De Indië")